

Sanhedrin (27a)

אי ודאי קטל — **As in this story of Bar Chama, who was alleged to have killed a person.** — אמר ליה ריש גלותא לרב אבא בר יעקב — **The Reish Galusa (exilarch) said to Rav Abba bar Yaakov:** פוק עיין בה — **Go out and investigate [the matter].** ליכהיהו לעיניה — **If the investigation shows that [Bar Chama] definitely killed, let them gouge out his eyes.** — Thereafter, two witnesses came forward and testified that he indeed definitely killed. — אגל איהו איתתי תרי סהדי אסהידו ביה בחד מהנד — Seeking to undermine the opposing testimony, he [Bar Chama] went and brought two other witnesses who testified regarding one of [the accusing witnesses]. — חד אמר קמאי דידי גנב קבא — One of Bar Chama's witnesses said: In my presence, [this witness] stole a kav of shelled barley, — and the other witness said: In my presence he stole [27b] — a spear handle. — אמר ליה — [R' Abba bar Yaakov] said to [Bar Chama]: מאי דעתיד — **What is your intention** in showing that the witness is a thief? To disqualify him for testimony in a capital case, — כר' מאיר — **in accordance with R' Meir**, who maintains that someone who committed a less grievous sin is suspected to commit a more grievous sin? — רבי מאיר ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי — Then it is to no avail, for in a dispute between R' Meir and R' Yose, the halachah follows R' Yose, — ורבי יוסי האמר היום בדיני — and R' Yose has said that a witness found a *zomem* in a civil case is eligible to testify in a capital case!

הני מיילי היכא דלא סתם לן תנא — **Rav Pappi said to [R' Abba bar Yaakov]:** — אמר ליה רב פפי — Not so. For **this rule applies only where the Tanna has not formulated** the Mishnah text **in accordance with** the view of R' Meir. — **But here the Tanna has formulated** the Mishnah text **in accordance with** the view of R' Meir...

The Gemara concludes that after Rav Pappi defended Bar Chama:

Bar Chama stood up, — נשקיה אפרעיה — **kissed [Rav Pappi] on his foot,** — וקבליה לכרגיה דכולי שניה — **and took upon himself** to speak to the king on Rav Pappi's behalf, to absolve him of **his head tax for the rest of his years.**

Bava Metzia (Mishnah 75b)

יש רבית מוקדמת — **There is advance interest** — רבן גמליאל אומר — **Rabban Gamliel says:** — ויש רבית מאוחרת — **and there is subsequent interest.** — כיצד — **How so?** What is advance interest? — נתן עיניו ללוות הימנו — **A [prospective borrower] set his eyes to borrow from a certain person** — והוא משלח לו — **and he sent him a gift** — ואומר בשביל שתלוני — **and he said to him, "This is so that you should lend me."** — זה היא רבית מוקדמת — **This is a case of advance interest.** And what is a case of subsequent interest? — לנה הימנו — **If one borrowed money from [someone] — and [the borrower] returned the money to [the lender],** — והוא משלח לו — **and then [the borrower] sent him a gift** — ואומר בשביל — **and said to him, "This gift is on account of your money which was lying idle with me,"** — זה היא רבית מאוחרת — **this is a case of subsequent interest.**

רא"ש (סנהדרין כז) - ובלאו הכי פטירי רבנן מכרגא הלכך לא הוי כשוחד מאוחר.
פלפולא חריפתא (שם) - דאסור כמו ברבית מאוחרת כדתנן בסוף פרק איזהו נשך דמאי שנא.

רמ"א (לד, יח) - דיינן שכבר דן את הדין ובא הבעל דין ליתן לו מתנה על שהיפך בזכותו אסור לו לקבלו.

פתחי תשובה (לד, כח) - ומה שכתב הבאר היטב [בשם הסמ"ע] וצריך טעם למה סידר הרמ"א הגה זו כאן כו' ע' בספר תפארת יעקב שכתב דנ"ל טעם בזה דהרב רצה להשמיענו דדוקא דיינן אסור לקבל מתנה ממי שהפך בזכותו דנראה כשוחד מאוחר אבל עד לאחר שהעיד אם נתן לו בעל דין מתנה אפשר דמותר.

ברכי יוסף (ט, ט) - הקשה הרב לדעת הרמב"ן פ"ק דבתרא דאי אמר מלכא למיהב כל חד כסף גלגלתא דרבנן נמי מחייבי ומיייתי ראייה מהך דרב פפא דלפי זה איך קביל עליה רב פפא דהא הוי שוחד מאוחר... ולהרמב"ן וסיעתו לא קשיא דסבירא להו דשוחד מאוחר לית ביה אף מדת חסידות... א"נ דאפילו תימא שוחד מאוחר אסור הני מילי כי נחית לדון דינא אבל הכא לקנסא נחות... ואם כן אפשר לומר דבהא פליג הרמב"ן עליה דהרא"ש אף דבעיקר דין שוחד מאוחר מודה דאסיר או אית ביה משום מדת חסידות. [וע"ש שהקשה למה באמת יהיה אסור, דאינו דומה לרבית מאוחרת].

מאזנים למשפט (משנ"א ט, א) - ואפילו לקבל לאחר גמר דין אסור שהרי יטה המפשט למי שירגיש שיתן לו אחר הדין ואם לקח לאחר הדין אינו צריך להחזיר, ואם הבטיחו תחלה ליתן לאחר הדין הוי שוחד גמור ומחזיר.

שוחד לנתמנים על הציבור

פלפולא חריפתא (שם) - גם בא וראה דבר גדול שהשמיענו רבינו דשוחד אסור אף בדבר שאינו דין תורה אלא דרך קנס בעלמא כהך דהכא דפירש"י דקנסא הוי... כתבתי זה להורות לנתמנין על הצבור אף על פי שאין דיניהם דין תורה ולא נתקבלו לכך אפילו הכא יזהרו מלקבל מתנות על דיניהם.

ערוך השלחן (ט, א) - אפילו כל הממונים וכל העוסקים בצרכי ציבור אף שאין דיניהם דין תורה ואסורים להטות הענין בשביל אהבה או שנאה וכל שכן על ידי לקיחת שוחד.

חתם סופר (חו"מ סי' קס) - אם המצא ימצאו שני עדים כשרים... שיעידו שמאנשי הק"ק קבלו שוחד על הנ"ל אם כן פשוט כביעי בכותחא דהקבלה ההיא שעל ידי אותו המיניו בטלה מעיקרא שהרי היה צריכים לומר דיעותם לשם שמים והם אמרו על ידי שוחד... אמנם אותם המקבלים שוחד לא יבואו לתוך האסיפה כלל... דכיון שכבר נתקרב דעתם אצלו לא יחזרו בהם והוה ליה נוגעים בדבר לעולם, ועיין היטב בסי' ט, בכל פרטיו מבואר אפילו לא קבל הדורן מכל מקום אינו ראוי להיות דיינן מפני שנתקרב דעתו ולא מהני בזה סלוק.
שיח משפט (סי' ב) - דבר גדול השמיענו החתם סופר בתשובה זו, שלא רק בממונים על הציבור שייך דין שוחד וכפי שכתב תחילה, אלא בכל מי שיש לו זכות הצבעה באסיפה או בבחירות כל שהן יש בזה איסור שוחד אם יקבל טובת הנאה. [אבל י"ל שאנשי הק"ק היו ממונים למנות מרא דאתרא].

כלי חמדה (פ' שופטים ב', הובא בהלכה פסוקה ט, 26) - ודע שראיתי דבר חדש בפייט אתה הנחלת ביום א' דשבועות דאיתא שם בזה הלשון, "הזהרת שופטים בשוחד מרשע למות וצואת שוטרים לבל הכר פנים" עכ"ל, נראה דסבירא ליה דקראי בפרשת שופטים קאי על השוטרים דגם הם מוזהרים בלואין אלו, והסברא נותנת כן כיון דהשוטרים הם הכופין את הבעל דין לקיים פסק השופטים.

שיח משפט (סי' ב) - והנה זה פשוט שבמקום שהברירה בידו לקבל לעבודה את מי שירצה לא שייך כלל איסור שוחד, שכשם שיכול להחליט את מי להעדיף בגלל כל סיבה שהיא כך יכול להחליט שמי שישלם לו או יתן לו טובת הנאה יתן לו אפשרות לעבוד.

שוחד מדין ערב

שיח משפט (סי' ב) - אותו מנהל אינו נהנה ישירות אלא דואג לבנו שיהנה... אך נראה שגם זה אסור, והוא שוחד מדין ערב. וכמו שמצינו באיסור ריבית שגם אם אחר מקבל הרבית על פי צווי המלוה עובר המלוה באיסור רבית והוא רבית מדין ערב, כן לענין שוחד.